HE 175/2024 vp
ympäristöoikeuden asiantuntija Hannes Koljonen
Suomen luonnonsuojeluliitto
YmV 13.11.2022

Asia: Vastaus Krista Mikkosen kysymykseen asiassa: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain, ympäristönsuojelulain ja vesilain 3 ja 11 luvun muuttamisesta HE 175/2024 vp.

Miten ennallistamisasetuksen heikentämiskielto vaikuttaa vesienhoidon poikkeamisessa tapahtuvaan heikentämiseen?

Kysymys on vielä vaikea, sillä ennallistamisasetuksen kansallinen täytäntöönpano on kesken. Ennallistamisasetuksessa juuri heikentämiskiellolla on todennäköisesti suurimmat vaikutukset uusille hankkeille.

Ensimmäiseksi heikentämiskielto koskee tavoitteen saavuttamiseksi tarvittavia esiintymiä ja jo hyvässä tilassa olevia esiintymiä. On kuitenkin vielä epäselvää, mitä on hyvä tila tai merkittävä heikentäminen. Tämä määrittely kuuluu osaksi ennallistamisasetuksen kansallista toimeenpanoa.

Ennallistamisasetuksessa suojeltuja luontotyyppejä esiintyy vesistöissä. Ennallistamisasetus voi siis siten estää esityksen mukaisen poikkeamisen myöntämisen, mikäli se aiheuttaa kansallisen täytäntöönpanossa määritellyllä tavalla kiellettyä heikentymistä ennallistamisasetuksen tavoitteen saavuttamiseksi tarvittaville esiintymille.

Toiseksi heikentämiskielto koskee niitä alueita, joissa on tehty ennallistamis- ja palauttamistoimia. On selvää, että ennallistamis- tai palauttamistoimi voi estää hankkeen tai vesienhoidon poikkeusta vaativan hankkeen, mikäli se heikentäisi sitä tai niitä esiintymiä, joita toimilla on ennallistettu. Esityksen kaltaisia vesienhoidon tavoitteista poikkeamisia ei saa tehdä alueilla, joissa on tehty ennallistamis- ja palauttamistoimia siten, että se johtaisi ennallistamisasetuksen mukaiseen heikentämiseen. Määriteltävänä on kuitenkin se, mitä ovat ennallistamis- ja palauttamistoimet ja milloin kyseessä on niiden heikentäminen.

Heikentämiskiellosta on mahdollista poiketa maanpuolustuksen ja uusiutuvan energian perusteella. RED III -direktiivin mukaan uusiutuvalla energialla tarkoitetaan mm. vesivoimaa.

Tästä syytä vesienhoitolain muuttamista koskeva hallituksen esitys tulee huomioida ennallistamisasetuksen kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä.

Lisätietoja

Hannes Koljonen
ympäristöoikeuden asiantuntija
044 493 1106
hannes.koljonen@sll.fi